

40 pct., hvis han eller hun er fyldt 60 år eller har opnået den lavere alder, der er godkendt af Ligningsrådet.

Hvis ejeren ønsker at ophæve sin kapitalpensionsordning tidligere, giver reglerne mulighed for det, men der skal i så fald - som hovedregel - betales en afgift på 60 pct. af udbetalingen. Afgiften skal også modsvare skatteværdien af de fradrag m.v., som ejeren har haft for indbetalingerne til kapitalpensionen. Indtil 1999 fragik indbetalingerne ved beregning af topskatten, hvilket betyder, at de indtil 1999 ofte har haft en skatteværdi på 60 pct. eller højere.

a. Invaliditet - gældende regler og kritikken deraf

Kapitalpensionens pensionsformål betyder, at det efter de gældende regler er muligt at få udbetalt sin kapitalpension mod den lave afgift på 40 pct., ikke alene når man bliver for gammel til at arbejde, men også hvis man bliver invalid, i praksis typisk hvis man mister 2/3 eller mere af sin erhvervssevne.

For så vidt muligt at sikre, at udbetalingen af en kapitalpension faktisk sker pga. tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, indeholder det gældende regelsæt en bestemmelse om, at hvis én kapitalpensionsordning ønskes ophævet mod 40 pct.s-afgift, skal samtlige personens kapitalpensionsordninger afgiftsberigtiges samtidig (dvs. inden for samme indkomstår). Alternativt må man betale 60 pct.s-afgift af den ophævede kapitalpensionsordning, selv om betingelserne for at ophæve til 40 pct. i øvrigt er opfyldt.

Disse bestemmelser og deres praktiske konsekvenser i forbindelse med invaliditet har påkaldt sig kritik.

Indledningsvis forstås reglerne i praksis således, at 40 pct.s-afgiften forudsætter, at kapitalpensionsordningen ophæves i forbindelse med invaliditeten. Der er ikke fastsat nogen længste tidsfrist for, hvor lang tid der må gå imellem invaliditetens indtræden og ophævelsen af kapitalpensionsordningen, men der kan nævnes flere eksempler, hvor reglen om 40 pct.s-afgift ikke gælder.

Eksempelvis ligger det fast, at en person, der allerede er invalid, har mulighed for at oprette en kapitalpensionsordning. En sådan kapitalpensionsordning kan først ophæves mod 40 pct.s-afgift, når den invalide fylder 60 år (medmindre der indtræder ny invaliditet eller forværring af tilstanden forinden). Den kan ikke ophæves mod 40 pct.s-afgift alene på grundlag af den invaliditet, der allerede forelå før oprettelsen.

Endvidere er reglerne hidtil administreret således, at hvis der bliver indbetalt på kapitalpensionsordningen efter invaliditeten, anses senere ophævelse af ordningen ikke for sket i forbindelse med invaliditeten. Ved ophævelse af ordningen i tidsrummet mellem in-

validitetens indtræden og 60-årsalderen skal der derfor betales en afgift på 60 pct. Dette fremgår allerede af et svar, som den daværende minister for skatter og afgifter afgav i 1987 (svar på Alm. del - spørgsmål 72 af 23. marts 1987).

Det er kritiseret, at denne regel vanskeliggør forholdene for personer, der opfylder invaliditetskravene, men som søger at fortsætte på arbejdsmarkedet så længe som muligt. Hvis de i en periode efter invaliditetens indtræden forbliver på arbejdsmarkedet og i den forbindelse indbetaler til deres kapitalpensionsordning, men senere må opgive erhvervsaktiviteten, har de efter de gældende regler mistet deres adgang til at ophæve kapitalpensionen mod 40 pct.s-afgift på grund af invaliditeten. Dette gælder, uanset hvor meget og hvor længe der efter invaliditeten er indbetalt til kapitalpensionen.

På baggrund heraf har skatteministeren i sit svar af 2. marts 1999 på spørgsmål S 1219 af 16. februar 1999 givet tilsagn om at ville tage spørgsmålet om anvendelsesområdet for den pågældende bestemmelse i pensionsbeskatningsloven op til vurdering og drøftelse med Folketingets partier. Nærværende lovforslag afspejler resultatet af disse overvejelser.

Endvidere giver reglen om samtidig afgiftsberigtigelse af samtlige kapitalpensioner særlige problemer i forbindelse med invaliditet. Et eksempel:

En person, der er blevet berettiget til mellemste eller højeste førtidspension, ønsker at ophæve sin kapitalpensionsordning i et pengeinstitut. Personen har desuden en kapitalforsikring i et forsikringselskab.

Ifølge aftalen om kapitalforsikringen skal der i et aftalt antal år hvert år indbetales en præmie. Ved personens opnåelse af en bestemt alder udbetales der en på forhånd aftalt sum. Hvis personen dør forinden, udbetales summen til personens efterladte. Der udbetales derimod ikke noget, hvis personen bliver invalid forinden. Til gengæld indeholder forsikringen en aftale om ydelsesgaranti. Den betyder, at hvis personen bliver invalid i den aftalte indbetalingsperiode, skal personen ikke længere indbetale præmier, men vil alligevel til sin tid få den aftalte forsikringssum. Dvs. forsikringselskabet yder præmiefritagelse.

En kapitalforsikring, der er konstrueret på denne måde, vil personen givetvis søge at bevare så vidt overhovedet muligt, selv om han eller hun er blevet invalid. Hvis personen af økonomiske grunde ser sig nødsaget til at ophæve én af sine kapitalpensionsordninger, vil valget derfor falde på pengeinstitutordningen. Men pga. samtidighedskravet skal forsikringen alligevel afgiftsberigtiges.